

Tiltaksplan for rekruttering av førskolelærere til barnehagene 2011

Tiltaksplanen for rekruttering av førskolelærere til barnehagen 2011 er den siste i en rekke på fem planer som er knyttet til *Strategi for rekruttering av førskolelærere 2007-2011*. Planen presenterer statlig initierte tiltak for å bedre rekrutteringen av førskolelærere til barnehagene. Gjennom strategiperioden har tiltaksplanene blitt revidert årlig, på bakgrunn av oppdatert kunnskapsstatus, innhentet rapportering og vurdering.

Tiltakene har vært delt inn i fem hovedområder; rekruttering til førskolelærerstudiet, tiltak i utdanningen og for å hindre studiefrafall, rekruttering fra studiet til barnehagen, sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene og stimulere til å få førskolelærere tilbake til barnehagene. Flere av disse områdene støtter opp om hverandre, og de er viktige både med tanke på rekruttering og for å opprettholde et stabilt pedagogisk personale i barnehagene.

Hovedfokuset i tiltaksplanen er på statlig initierte og finansierte tiltak. Enkelte tiltak ble igangsatt i 2007 og har blitt videreført. Andre tiltak ble avsluttet i 2010, mens flere tiltak vil ha virkning ut over strategiperioden 2007-2011. Det er lagt vekt på å se på sammenhengen mellom denne strategien og andre tiltak som kan ha betydning for rekruttering av førskolelærere til barnehagene.

Fakta

- Endelige tall fra SSB viser at andelen styrere og pedagogiske ledere uten godkjent utdanning har ligget på samme nivå, ca 13 %, siden 2008.
- Antall dispensasjoner har økt fra 3 740 (2009) til 3 838 (2010).
- Antall ansatte i barnehagene med førskolelærerutdanning har økt fra til 27 129 i 2009 til 28 007 i 2010.
- Andelen ansatte i barnehagen med førskolelærerutdanning har vært stabil på ca 32 % siden 2007. Andelen ansatte med førskolelærerutdanning eller annen pedagogisk utdanning er om lag 36 %.
- Tall fra Samordna opptak (SO) viser at i 2011 hadde 2296 kvalifiserte søkere førskolelærerutdanningen som førstevalg mot 2346 søkere i 2010. Nedgangen var på om lag 2 %.
- Ferdige uteksaminerte førskolelærere har økt fra 1532 (2009) til 1679 i 2010.
- Antall studenter som startet på førskolelærerutdanningen i 2010 var 2424 mot 2289 i 2009. Oppgangen var på om lag 6 %.

Tiltak

Tiltak 1: Rekrutteringskampanje

Målområde: Rekruttering til førskolelærerstudiet

Handling: KD vil i 2011 utlyse en større kampanje for å rekruttere flere studenter til førskolelærerutdanningen og å øke status for førskolelæreryrket og for arbeid i barnehage. Målet med kampanjen er at førskolelærerutdanning skal fremstå som et attraktivt studievalg og barnehagen som en interessant og attraktiv arbeidsplass. Kampanjen vil igangsettes i forbindelse med søking til høyere utdanning mars 2012, og vil i første omgang gå over 3 år. Hovedmålgruppen er unge utdanningssøkende, men kampanjen vi også kunne ha en rekrutterende effekt på andre målgrupper, for eksempel assistenter i barnehagen.

Finansiering: KD har satt av 4,7 mill kroner i 2011 til utvikling av kampanje

Ansvar/utøver: KD

Tidsramme: Utlysning 2011, kampanje 2012-2015

Tiltak 2: Veiledning av nyutdannede førskolelærere

Målområde: Rekruttering fra studiet til barnehagen

Handling: KD har gjennom flere år tildelt midler via Utdanningsdirektoratet til tiltak rettet mot veiledning av nyutdannede lærere i barnehagen, grunnskolen og videregående opplæring. I løpet av 2011/2012 skal alle nyutdannede førskolelærere få tilbud om veiledning. Midlene for 2011 skal gå til informasjonsmateriell rettet mot alle nyutdannede førskolelærere og barnehageeiere, for å sikre at tilbudet når alle. Midlene skal også benyttes til oppfølging av igangsatte tiltak og til etablering av nye.

Finansiering: KD har satt av 3,5 mill. kroner i 2011 til tiltak som er rettet spesielt mot nyutdannede førskolelærere i barnehagen

Ansvar/utøver: KD, Utdanningsdirektoratet, universitet/ høyskoler, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2011-2012

Tiltak 3: Lederutdanning for styrere i barnehagen

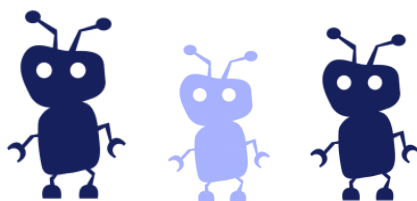
Målområde: Sikre at førskolelærere blir værende i barnehagene og styrke styrernes lederkompetanse.

Handling: Tydeligere krav til kvalitet stiller større krav til styrer som leder av barnehagen. Økt utbygging av barnehagesektoren, ulik eierstruktur og organisering og økning i antall barn og ansatte har også bidratt til behovet for å styrke styrernes lederkompetanse. I 2011 starter lederutdanningen for styrere. Studietilbudet gis ved fem ulike utdanningsinstitusjoner. Studiet gir 30 studiepoeng og skal kunne inngå i en masterutdanning.

Finansiering: KD har satt av 13 mill. kroner i 2011.

Ansvar/utøver: KD, universitet/høyskoler, aktuelle samarbeidspartnere

Tidsramme: 2011-2012

Tiltak 4: Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning rettet mot assistenter

Målområde: Sikre rekruttering av førskolelærere/pedagoger til barnehagesektoren.

Handling: Målgruppen for Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning (ABf) er assistenter/barne- og ungdomsarbeidere som jobber i barnehagen. 10 UH-institusjoner har kull som startet med ABf-studier i 2009. Studiet avsluttes i 2013.

Finansiering: KD har satt av 8 mill. kroner til dette i 2011.

Ansvar/utøver: KD, høyskoler/universitet, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2009-2013

Tiltak 5: Regionale rekrutteringstiltak

Målområde: Sikre rekruttering av førskolelærere/pedagoger til barnehagesektoren.

Handling: Fem fylkesmannsembeter i pressområder; Fylkesmannen i Oslo/Akershus, Buskerud, Møre og Romsdal, Rogaland og Nordland, tildeles midler til lokale og regionale utviklingstiltak for å fremme rekruttering av førskolelærere/pedagoger til barnehagene. Midlene skal gå til utviklingsprosjekter i samarbeid med aktører lokalt, og skal ha fokus på førskolelærerutdanning og etter- og videreutdanningstilbud som kan bidra til å øke rekrutteringen av førskolelærere/pedagoger til barnehagen. Utviklingstiltakene skal rette seg mot rekruttering av førskolelærere i kommunale og ikke-kommunale barnehager, og involverer kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeier og høyskoler/universitet. De utvalgte fylkesmannsembetene har hatt et særlig ansvar for å spre erfaringer til øvrige fylker. Tiltaket avsluttes i 2011.

Finansiering: KD har satt av 1,7 mill. kroner til dette i 2011.

Ansvar/utøver: KD, fylkesmenn, høyskoler/universitet, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2008-2011

Tiltak 6: Rekruttering av menn til barnehagene

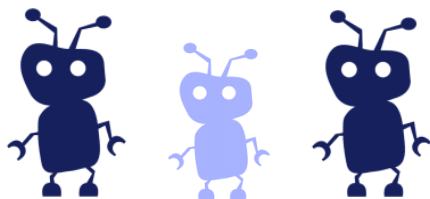
Målområde: Sikre rekruttering av førskolelærere/pedagoger til barnehagesektoren og bedre kjønnsbalansen blant ansatte i barnehagene

Handling: Fylkesmennene tildeles øremerkede midler for å etablere et likestillingsteam i hvert fylke. Teamet skal, på bakgrunn av erfaringer og lokale behov, legge til rette for kompetansetiltak, lokalt utviklingsarbeid og erfaringsspredning for å fremme likestilling mellom gutter og jenter samt å igangsette tiltak som kan bidra til å øke andelen menn i barnehagene. Dette arbeidet bør sees i sammenheng med øvrig rekrutteringstiltak.

Finansiering: KD har til sammen satt av 3,2 mill. kroner til dette i 2011.

Ansvar/utøver: KD, fylkesmenn, kommuner, barnehageeiere og universitet/høyskoler

Tidsramme: 2011 – 2014

Tiltak 7: PUB-studier – videreutdanning for førskolelærere

Målområde: Bidra til å beholde førskolelærere i barnehagen og utvikle barnehagen som lærende organisasjon.

Handling: Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehagen skal styrke førskolelærernes kompetanse i arbeid med fagområdene i rammeplanen, og i tilrettelegging av utviklingsarbeid i egen barnehage som involverer barn og voksne. Organisering av studiet skal skje i samarbeid med barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet.

Finansiering: KD har satt av 6,3 mill. kroner til dette tiltaket i 2011.

Ansvar/utøver: KD, universitet/høgskoler, kommuner og barnehageeiere

Tidsramme: 2011 – 2012

Tidligere igangsatte tiltak med virkning også i 2011

Videreutdanning i flerspråklig utvikling hos barn i førskolealder

I 2009 fikk Høgskolen i Oslo og Universitetet i Tromsø tildelt totalt 1,7 mill kroner til utvikling og igangsetting av videreutdanning i flerspråklig utvikling.

Studiet retter seg mot førskolelærere/pedagoger som ønsker å heve sin kompetanse innenfor flerspråklige barns utvikling, og som gjerne har deltatt i ulike kompetansetiltak på området flerkulturell pedagogikk og/eller språkutvikling og språkstimulering. Tilbudet er nett- og samlingsbasert, og er derfor tilgjengelig for deltakere fra hele landet.

Videreutdanning i barnehagepedagogikk

Videreutdanning i barnehagepedagogikk, 60 studiepoeng, er en tilleggsutdannelse rettet mot personer med annen treårig pedagogisk høgskoleutdanning. Studiet består av to moduler, 30 studiepoeng barnehagepedagogikk og 30 studiepoeng småbarnspedagogikk. Treåring høgskoleutdanning vil sammen med videreutdanning i barnehagepedagogikk 60 studiepoeng, kvalifisere for stilling som pedagogisk leder i barnehage. Ved de utdanningsinstitusjonene som har ledig kapasitet, kan studiet i småbarnspedagogikk 30 studiepoeng åpnes som videreutdanningstilbud for førskolelærere. Følgende treårige pedagogiske høgskoleutdanninger med tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk er relevante for stilling som pedagogisk leder i barnehagen, jf. merknader til barnehagelovens § 18, andre ledd:

- Utdanning som barnevernspedagog
- Utdanning som spesialpedagog
- Utdanning som allmennlærer
- Utdanning som faglærer, det vil si; fireårig faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag og treåring faglærerutdanning som gir kompetanse for tilsetting fra 1. klassetrinn.